

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Llicenciatura / Màster en Litúrgia					
Assignatura		6L002E Història de la Litúrgia I					
Any	2021-2022	Curs	Especialització	Valor lectiu	3 ECTS		
Període lectiu	1r semestre		Hores setmanals	2	Cicle	Màster	
Professor	Dr. Gabriel Seguí i Trobat			Llengua	Castellà		

DESCRIPCIÓ/JUSTIFICACIÓ:

Litúrgia romana, tradicions litúrgiques, historiografia litúrgica, història cultural i de les mentalitats, lectura i interpretació de textos litúrgics.

REQUISITS I ORIENTACIONS PRÈVIES

- Coneixement suficient de la llengua llatina i de llengües modernes.
- És preferible haver cursat abans l'assignatura Iniciació a les fonts de la litúrgia romana.

OBJECTIUS

Generals

L'estudi de la història de la litúrgia s'inscriu en el marc de la introducció a la litúrgia romana, en aquest cas fins al llinar del moviment litúrgic. Té un caràcter teoricopràctic, a l'elaboració de criteris científics de caràcter teològic i històric per poder comprendre el significat dels ritus d'aquesta família litúrgica.

Específics

Conèixer la tradició en què s'insereix i per la qual s'explica l'actual praxi celebrativa de la litúrgia romana i els seus vincles amb la resta de la tradició litúrgica cristiana.

COMPETÈNCIES

Competències transversals (genèriques)

- Estudiar la història de la litúrgia amb els criteris de la investigació científica, tenint en compte els progressos de la historiografia general i eclesiàstica.
- Investigar la relació entre història de la litúrgia, història de la teologia i història del pensament, especialment a l'Occident.

Competències específiques:

- Tenir una visió general de la història de la litúrgia romana i dels criteris teològicopastorals aplicats a cada època, per poder comprendre la seva realització ritual a cada temps i lloc mitjançant la inculturació.
- Conèixer i valorar les aportacions de cada època històrica al desenvolupament de la litúrgia romana.
- Descobrir la relació entre ritualitat, pensament teològic i cultura.

CONTINGUTS

1. Introducció general: conceptes bàsics per a la interpretació de la història de la litúrgia. Historiografia litúrgica.
2. El culte en el Nou Testament
3. En l'era dels màrtirs (ss. II-III)
4. En l'Església de l'imperi romà (313-590)
5. De Gregori Magne a Gregori VII (590-1073)
6. De Gregori VII fins al concili de Trento (1073-1545)
7. De Trento a la Il·lustració

METODOLOGIA D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Metodologia d'ensenyament:

- a) El professor presentarà els continguts bàsics del programa segons la metodologia que exposarà al començament de curs.
- b) Els alumnes prepararan les classes teòriques mitjançant la lectura personal del llibre de text, dels treballs pràctics i de la bibliografia indicada en cada unitat didàctica.

Metodologia d'aprenentatge:

- a) Classes presencials.
- b) Treballs individuals i en grup.
- c) Estudi personal.
- d) Tutories col·lectives i personalitzades.

AVALUACIÓ

Criteris d'avaluació:

- a) Capacitat per assimilar els continguts bàsics de la matèria i per comprendre el sentit de la metodologia aplicada.
- b) Capacitat per l'anàlisi crítica i comparativa de les èpoques de la història de la litúrgia.
- c) Participació competent a classe.
- d) Coneixement i ús adequat del vocabulari tècnic litúrgic.
- e) Aplicació de la metodologia científica segons els criteris del *Llibre d'estil* de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Tècniques d'avaluació:

- a) Treballs parcials en grup encarregats durante el curs
 - Dades litúrgiques en els llibres del Nou Testament
 - La inculturació de la litúrgia a l'imperi romà
 - La relació entre litúrgia i poder: anàlisi de les celebracions referents a reis i imperadors
 - Els assaigs de relació entre litúrgia i pastoral: el sínode de Pistoia, un precedent de la reforma litúrgica del concili Vaticà II?
- b) Redacció personal de les preguntes de l'examen comprensiu que corresponen a aquesta assignatura:

Continguts

1. Raíces hebreas de la Liturgia cristiana

- A. Testimonios Neotestamentarios.
- B. Los apologetas y los primeros reglamentos canónico-litúrgicos.

2. La Liturgia cristiana como culto público del Imperio Romano

- A. Formación de las familias litúrgicas.
- B. Liturgias siríacas.
- C. Liturgias alejandrinas.
- D. Liturgias occidentales.
- E. Los ritos hispánicos.

3. Los primeros libros litúrgicos

- A. El Sacramentario de Verona.
- B. La tradición litúrgica Gelasiana.
- C. Gregorio Magno y su sacramentario.

4. La reforma carolingia. La Liturgia romana en el período romano-franco

- A. Inicio de la reforma. Área geográfica. Protagonistas principales.
- B. Carlomagno y sus colaboradores.
- C. Libros litúrgicos y literatura litúrgica.

5. Liturgia romano-germánica. Época de unificación

- A. El nuevo marco político y cultural.
- B. Producción litúrgica.
- C. Reforma gregoriana.

6. La liturgia *secundum usum Romanae Curiae*

- A. Personas: Papas, liturgistas, reformadores, teólogos, etc.
- B. Instituciones: Curia, órdenes religiosas, etc.
- C. La reforma litúrgica, los libros, los escritos, etc.
- D. La Liturgia en los siglos XIV y XV.

7. Época del Concilio de Trento y de los siglos posteriores

- A. Antecedentes católicos y protestantes.
- B. La reforma del Concilio y del postconcilio.

C. Libros litúrgicos. Estudios y estudiosos de la liturgia.

D. Época del barroco y de la ilustración.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

a) X. BASURKO, *Historia de la liturgia*. Centre de Pastoral Litúrgica. Barcelona 2006.

b) S. MARSILI, J. PINELL, A. M. TRIACCA, T. FEDERICI, A. NOCENT, B. NEUNHEUSER, *Anamnesis*. Vol. 2: *La liturgia, panorama storico generale*. Torino 1978.

c) B. NEUNHEUSER, *Storia della liturgia attraverso le epoche culturali*. Tivoli 1983³.

d) RIGHETTI, M., *Historia de la liturgia*. 2 Vols. Madrid 1955.